

Protokollsbilaga

DATUM: 2019-06-25
AVDELNING: Avdelningen för penningpolitik

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

[Klicka här för att ange text.](#)

Fem penningpolitiska möten per år

Förslag till direktionens beslut

Direktionen beslutar att ha fem ordinarie penningpolitiska möten per år istället för sex. Beslutet börjar tillämpas från och med 2020.

Ärendet

Antalet penningpolitiska möten och den penningpolitiska rapportens utformning och frekvens har varierat över tid. Sedan 2008 har Riksbankens direktion sex ordinarie penningpolitiska möten per år. En viktig beståndsdel i analysen som ligger till grund för det penningpolitiska beslutet är en detaljerad prognos för den svenska ekonomin de kommande tre åren, som publiceras efter varje penningpolitiskt möte i den penningpolitiska rapporten. Mervärdet av att göra sex omfattande makroprognoser per år är dock begränsat. Fem penningpolitiska möten under året, som är jämnare fördelade över året, är lagom många för att även framöver bedriva en väl avvägd penningpolitik. Genom att minska på antalet penningpolitiska beredningsprocesser frigörs resurser som kan användas för fördjupad penningpolitisk analys. Det skapas också utrymme för fler möten och samtal runtom i landet. Skulle det inträffa något som har stor inverkan på utsikterna för inflationen och förutsättningarna för penningpolitiken mellan de ordinarie penningpolitiska mötena, kan direktionen precis som tidigare besluta om att hålla ett extra penningpolitiskt möte.

Överväganden

Inte ovanligt att se över antalet penningpolitiska möten och rapporter

Det är naturligt och inte särskilt ovanligt att centralbanker då och då ser över antalet penningpolitiska möten och rapporter. Sedan Riksbanken 1993 införde inflationsmålet har både antalet penningpolitiska möten och penningpolitiska rapporter förändrats ett flertal gånger. Under åren har antalet ordinarie möten blivit färre medan

beredningsprocessen och det material som publiceras i samband med varje möte har blivit mer fullödiga och enhetliga.

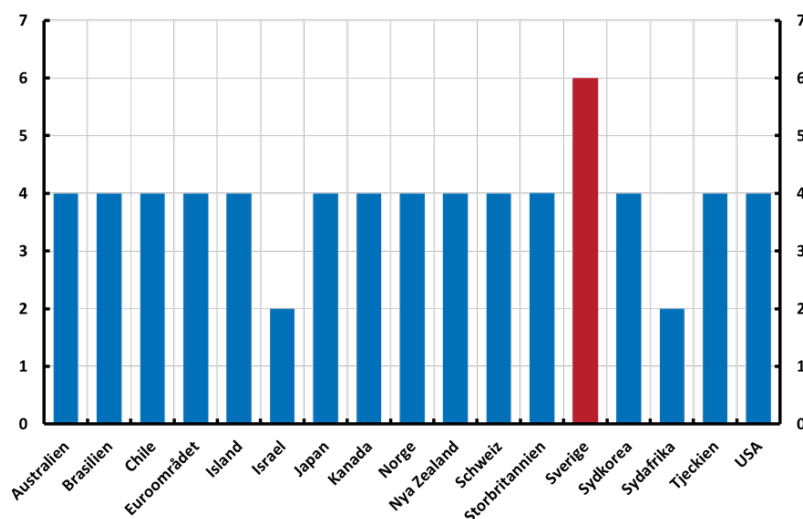
År 1999 hölls 20 penningpolitiska möten. Antalet penningpolitiska möten har därefter successivt minskat. Åren 2000–2002 hölls nio penningpolitiska möten per år. Åren 2002–2004 var det åtta möten årligen för att 2005–2007 bli sju möten per år. Den nuvarande ordningen, med sex ordinarie möten per år, inträdde 2008.

Inflationsrapporten publicerades fyra gånger per år 1999–2005. År 2006 var ett mellanår då bara tre inflationsrapporter publicerades. Det var åter sammanlagt fyra rapporter när rapporten bytte namn 2007 och man införde de kortare penningpolitiska uppföljningarna. År 2007 publicerades tre penningpolitiska rapporter med fullständiga prognoser och en penningpolitisk uppföljning. Under perioden 2008-2014 publicerades tre penningpolitiska rapporter och tre penningpolitiska uppföljningar per år. Denna uppdelning övergavs 2015 och istället började Riksbanken publicera sex penningpolitiska rapporter årligen, det vill säga en rapport efter varje penningpolitiskt möte.

Riksbanken har färre penningpolitiska möten än andra centralbanker men publicerar fler penningpolitiska rapporter

I en jämförelse med andra centralbanker är Riksbanken förhållandevis ensam om att publicera sex penningpolitiska rapporter och sex fullständiga prognoser om året (se diagram 1). Även jämfört med andra svenska prognosmakare publicerar Riksbanken fler prognoser.

Diagram 1. Antal penningpolitiska rapporter/publicerade prognoser

Riksbankens beslutsunderlag innefattar en stor mängd prognoser för svensk ekonomi, såsom utsikterna för BNP, sysselsättning och inflationen, de kommande tre åren. En viktig anledning till att Riksbanken publicerar fler prognoser än andra centralbanker är att Riksbanken, till skillnad från många andra centralbanker, publicerar en prognos för den egna styrräntan. Prognoserna är därmed en integrerad del av direktionens beslutsprocess och ett avgörande verktyg för att nå fram till ett penningpolitiskt beslut. Genom att publicera och utförligt motivera prognoser, även för reporäntan, vill Riksbanken tydligt förklara vad som ligger till grund för det penningpolitiska beslutet.

Valet av antalet penningpolitiska möten är därmed nära sammankopplat med hur många fullständiga prognoser som är lämpligt att göra.

Många centralbanker har fler penningpolitiska möten än Riksbanken, men det är ovanligt att centralbanker publicerar prognoser och rapporter vid varje möte. Det finns dock ett värde i att publicera en penningpolitisk rapport och ett pressmeddelande samt att hålla en presskonferens efter varje penningpolitiskt möte. Inte minst eftersom att det annars riskerar att växa fram en förväntan om att penningpolitiken ska lämnas oförändrad vid de tillfällen man inte publicerar någon rapport. Därutöver publicerar Riksbanken inom loppet av cirka tio dagar detaljerade protokoll från de penningpolitiska mötena där det tydligt framgår hur de enskilda direktionsledamöterna resonerat och argumenterat. Genom att publicera penningpolitiska rapporter, prognoser och protokoll vid varje penningpolitiskt möte önskar Riksbanken skapa transparens kring besluten för att därigenom motivera och förklara den förda penningpolitiken.

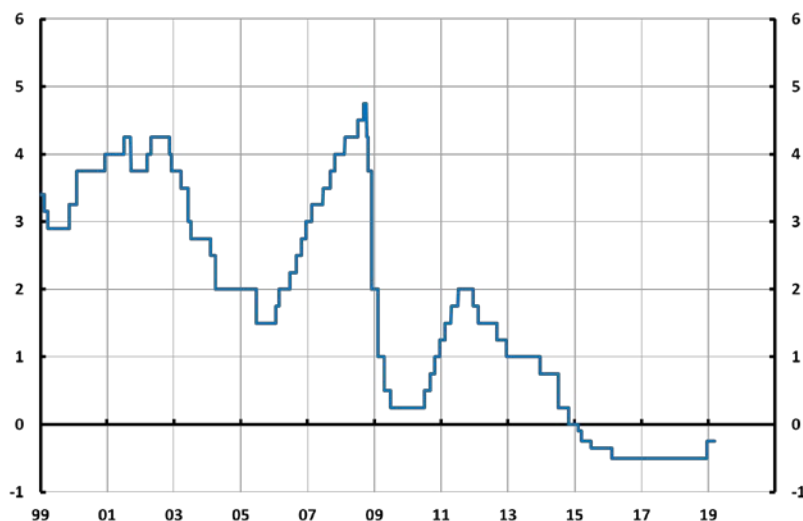
Fem möten per år är lagom många för en väl balanserad penningpolitik

Fem möten per år anses vara lagom för att bedriva en väl balanserad penningpolitik. Penningpolitiken har små möjligheter att finjustera inflationen, och fem penningpolitiska möten jämnt fördelade över året kan också bidra till att minska fokus på enskilda månadsutfall. Ett enskilt månadsutfall är sällan tillräckligt för att bedöma huruvida den senaste utvecklingen utgör ett trendbrott eller är tillfälligt brus. En justering av makroprognoserna bör därför utgå från mer än en månad av ny information.

Under de senast 20 åren har reporäntan höjts och sänkts under vardera tre längre episoder (se diagram 2). Det har hänt, men är relativt ovanligt, att Riksbanken har ändrat reporäntan fler än fem gånger under en 12-månadersperiod. Reporäntan sänktes till exempel vid sex penningpolitiska möten i rad med start i oktober 2008.

Diagram 2. Reporänta

Procent

Att det är relativt ovanligt att Riksbanken har ändrat reporäntan oftare än fem gånger under ett år talar för att fem ordinarie penningpolitiska möten under ett år är ett lämpligt antal. Men även med fem penningpolitiska möten per år kan penningpolitiken anpassas om något viktigt skulle inträffa. Om något som har stor inverkan på utsikterna för inflationen och förutsättningarna för penningpolitiken skulle inträffa mellan de ordinarie penningpolitiska mötena, kan direktionen hålla ett extra penningpolitiskt möte. Detta hände senast i januari 2016. Det går också att ändra reporäntan med mer eller mindre än 0,25 procentenheter per gång, vilket har inträffat flera gånger de senaste 20 åren.

Skapar utrymme för fördjupad penningpolitisk analys och större lokal närvaro

De penningpolitiska beslutsprocesserna är mellan sex och åtta veckor långa och involverar cirka 25 personer. Genom att minska på antalet penningpolitiska möten frigörs resurser som kan ägnas åt fördjupad penningpolitisk analys och ökad interaktion med olika aktörer i den svenska ekonomin.

Världen har genomgått stora förändringar sedan finanskrisen för tio år sedan, vilket väckt nya frågeställningar till liv som behöver analyseras ytterligare. Exempel på sådana frågeställningar är: Hur påverkas arbetsmarknadens funktionssätt, lönebildningen och inflationen av strukturella förändringar såsom digitalisering, konkurrens, migration och demografi? Vilka penningpolitiska strategier och instrument finns att tillgå i en värld av låga räntor?

Färre penningpolitiska möten innebär också mer tid att träffa olika aktörer i det svenska samhället. Möten och samtal med olika målgrupper är viktigt för Riksbankens analys av olika skeenden i den svenska ekonomin och skapar tillfällen att förklara Riksbankens arbete. Att allmänheten förstår hur Riksbanken tänker och resonerar är inte bara viktigt för förtroendet för Riksbanken utan också en förutsättning för att penningpolitiken ska vara effektiv.

Beslutet gäller från och med 2020

Tidpunkten för de penningpolitiska besluten kan ha betydelse för marknadsprissättningen på flera finansiella instrument, till exempel ränte- och valutakontrakt. En förändring av antalet möten behöver därför göras med viss framförhållning. Beslutet att minska antalet penningpolitiska möten gäller därför först från och med 2020. Mötena i februari, april och juli 2020 föreslås ligga kvar vid ungefär samma tidpunkter som tidigare. Mötet i september föreslås senareläggas något medan det tidigare mötet i oktober utgår och mötet i december tidigareläggs. För att ytterligare underlätta övergången rekommenderas direktionen även besluta om datum för de penningpolitiska mötena för andra halvåret 2020, ett halvår tidigare än normalt.